

Esitys Vallilaan tehtäviä uusia työväenasuntoja koskevan kysymyksen johdosta.

HELSINGIN

RAHATOIMIKAMARI

Syysk. 20 p:nä 1917.

Helsingin Kaupunginvaltuustolle.

N:o 750.

Kokouksessaan viime elokuun 17 päivänä päätti Kaupunginvaltuusto antaa Rahatoimikamarin tehtäväksi yksissä neuvoin Sosialilautakunnan kanssa laatia ja Valtuustolle lähettää ehdotuksen uusien, samantyyppisten ja samanlaajuisten työväenasuntojen rakennuttamiseksi Vallilan alueelle kuin siellä ennestään olevat työväenasunnot ovat, ollen rakennustyö heti aloitettava sikäli kuin olisi mahdollista.

Voidakseen tämän tehtävän täyttää pyysi Rahatoimikamari kaupungin yleisten töiden Hallitusta yksissä neuvoin Sosialilautakunnan edustajain kanssa laatimaan ehdotuksen asiasta. Nytemmin on mainittu Hallitus täyttänyt tämän tehtävän sekä lähettänyt kaksi vaihtopuolista ehdotusta, I ja II, puheenalaisten työväenasuntojen sijoittamiseksi Vallilan kortteliin N:o 556. Sittenkun Hallitus oli katsonut ehdotuksen I olevan pantava lopullisten ehdotusten pohjaksi, on Rakennuskonttorin huonerakennusosasto laatinut tämän oheiset puheena olevan rakennusyrityksen piirustukset, joiden mukaan kortteliin rakennettaisiin seitsemän kaksikerroksista kellarilla varustettua asuinrakennusta puusta kolmea eri tyyppiä, nimittäin kolme rakennusta, joissa kussakin olisi 16 huonetta, kaksi rakennusta, joissa olisi 24 huonetta ja niinikään kaksi rakennusta, joissa olisi 32 huonetta, siis kaikkiaan 160 asuinhuonetta, kaksi ulkokuonerakennusta, joissa olisi 8 pesutupaa ja tarpeelliset mukavuuslaitokset, sekä rakennus, jossa olisi isännöitsijän asunto ja lukusali. Kustannuksia on Rakennuskonttori laskenut näistä töistä olevan kaikkiaan 1,800,000 markkaa. Sen ohessa on v. t. kaupunginarkkitehti Hallitukselle antamassaan promemoriassa huomauttanut, että ehdotettujen rakennustöiden teettäminen hätäaputoinä ei olisi aivan tarkoituksenmukaista, koska ainoastaan satakunta miestä voi niissä yhtäikaa saada työtä ja ainoastaan vähäinen osa kustannuksista tulee työntekijän hyväksi työpalkkoina, jota vastoin suurin osa menee rakennusaineisiin, minkä ohessa v. t. kaupungin-

arkkitehti on huomauttanut että, jos rakennukset teetetään nykyolojen vallitessa, ne eivät voi tulla kannattavat, vaan tuottavat kaupungille vuosittain taloudellista tappiota. Hallitus osaltaan on puoltanut sekä ehdotusta työväenasuntojen sijoittamisesta Vallilan kortteliin N:o 556 vaihtopuolisen ehdotuksen I mukaisesti, että Rakennuskonttorin laatimia rakennussuunnitelmia, mutta ehdottaa samalla niihin näkökohtiin viitaten, joita v. t. kaupunginarkkitehti on esittänyt puheena olevain töiden teettämistä vastaan, että ehdotus työväenasuntojen rakennuttamisesta olisi nykyään jätettävä raukeamaan.

Sosiaalilautakunta, jonka lausunto asiasta niinikään on hankittu, huomauttaa, että kysymys uusien työväenasuntojen rakennuttamisesta oli jo viime keväänä käsiteltävänä erinäisissä Lautakunnan kokouksissa, ja piti Lautakunta silloin tarpeellisenä hankkia Rakennuskonttorilta kustannusarvion samantyyppisten työväenasuntojen ryhmän rakennuttamisesta Vallilaan kuin sinne viimeksi rakennetut asunnot ovat, joten saataisiin 75—100 lämmitettävää huonetta. Tämä ehdotus, joka on laadittu sen aikuisten tarveainehintain pohjalla, osoittaa, että suunniteltujen uusien asuntojen rakennuskustannukset ylittäisivät noin 100 prosentilla Vallilaan aikaisemmin teetettyjen työväenasuntojen kustannukset. Asiaa lopullisesti käsiteltäessä viime alkukesästä ei paikkakunnalla silloin vallitseva asunnonpuute Lautakunnan mielestä vielä ollut niin laaja, että kaupungilla olisi ollut aihetta sen lieventämiseksi antautua näin ylen kalliiseen rakennusyritykseen, minkätähden Lautakunta päättikin silloin olla mihinkään toimenpiteeseen ryhtymättä, vaan toistaiseksi ainoastaan odottaa olojen kehitystä asumusmarkkinoilla. Esillä oleva kustannuslaskelma kuitenkin osoittaa, että menoja saman laajuisesta uutisrakennusyrityksestä kuin Vallilassa on aikaisemmin toimeenpantu olisi kokonaista 1,800,000 markkaa eli kolme sen vertaa kuin aikaisemmista asunnoista. Jotta kaupunki voisi uusien asuinhuoneistojen vuokrasta saada kohtuullisen koron puheena olevalle rakennuspääomalle, täytyisi siis uusissa asumuksissa tuntuvasti korottaa kunnan työväenasunnoista tähän asti maksettua vuokria, jotka Vallilassa ovat olleet 25 markkaa huoneesta kuukaudessa. Semmoinen toimenpide olisi kuitenkin sangen arveluttava ja kävisi varsin vähän yhteen kunnallisen asuntopolitiikan kanssa yleensä. Näistä syistä on Lautakunta sitä mieltä, että puheena oleva rakennusyritys olisi pantava käyntiin ainoastaan siinä tapauksessa että asuinhuoneistojen puutteen kaupungissa lähiaikoina harkitaan käyvän niin suureksi, että on välttämätöntä kaupungin ryhtyä sitä poistamaan yleishyödyllistä rakennustoimintaa harjoittamalla. Lautakunta ei suinkaan tahdo kieltää, että kaupungissa nykyään vallitsee asunnonpuutetta laajassa mitassa, mutta huomauttaa, että elintarpeiden puute ja kaupungissa nykyään tarjona olevat vähentyneet toimeentulomahdollisuudet antavat tukea sille käsitykselle, että osa sen väestöstä lähiaikoina muuttaa pois ja asuntojen saanti sen johdosta lisääntyy. Tätä seikkaa näyttää kuitenkin nykyhetkellä olevan mahdoton varmasti arvostella, vaan olisi odotettava lisäkokemusta. Näistä

syistä ja kun puheena olevalla rakennusyrityksellä ei liene mainittavaa merkitystä vallitsevan työnpuutteen poistamisessa, koska töihin voitaisiin ottaa ainoastaan alun toistasataa henkilöä, ehdottaa Sosialilautakunta, että Rahatoimikamari esittäisi Kvstolle, eikö ole syytä nykyoloissa jättää puheena olevan rakennusyrityksen toimeenpano vieläkin toistaiseksi.

Rahatoimikamari on voinut kaikin puolin yhtyä Sosialilautakunnan tässä edellä esittämiin näkökohtiin. Taloudelliselta kannalta katsottuna osottautuu suunniteltu rakennusyritys erittäin epäedulliseksi. Jotta saataisiin vaatimaton korko käytetylle pääomalle sekä vuotuiset kunnossapitokustannukset korvatuiksi, täytyisi vuokra määrätä ainakin 55 markaksi huoneesta kuukaudessa, jommoista vuokraa ei puheenalaisella alueella sijaitsevasta huoneesta kohtuudella voi vaatia eikä maksaa. Olisi siis ilmeistä, että hankkeen toteuttaminen nykyhetkellä olisi kaupungille taloudelliselta kannalta epäedullinen. Raha-asiallisetkin näkökohdat näyttäivät kehottavan kaupunginhallintoa jättämään toistaiseksi rakennusyrityksen, johon nykyoloissa täytyisi käyttää tuntuvan suuri summa sen tuottamatta mainittavia tuloksia työnpuutteen lieventämisessä taikka olematta tarpeen vaatima asuntohädän poistamiseksi.

Näistä syistä Rahatoimikamari kunnioittaen esittää, että Kaupunginvaltuusto päättäisi

jättää uusien työväenasuntojen rakennuttamisen Vallilaan toistaiseksi.

Rahatoimikamarin puolesta:

Alexis Gripenberg.

Georg Estlander.

Helsingissä, Sanomal.- ja Kirjap.-Osakeyhtiön kirjapaino, 1917.
